

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 179. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, aug. 6.

Kedvezőtlen kilátások.

— augusztus 6.

Eddig is panaszkodtunk a váratlanul reánk szakadt nagy drágaság miatt; pedig minden jel arra mutat, hogy a drágaság még csak ezután kezdődik. Országszerte gyöngye a termés eredménye és még ott is, ahol elég kielégítőnek mutatkozott, mint vármegyénkben is, a cséplés eredménye ott is alább szállította a reményeket. De ez nem egyedüli baj. Tetézi még a helyzet bizonytalanságát az is, hogy a folytonos szárazság eredményeképp nincs takarmány, tehát a kis gazda, kinek nincs elég pénze a drága takarmány megszerzésére, kénytelen eladni marháját, esetleg vesztésére is.

Most három éve is így kezdődött a drágaság. Akkor is a takarmány hiánya okozta, hogy egyszerre csak felszökött a hus ára. Eleinte a borjuhussal kezdődött; a gazda nem volt képes felnevelni a növendék marhát, tehát eladta azt. Legnagyobb részét Németország vásárolta meg és a mi gazdáink talán nem is gondoltak rá, hogy rövid idő múlva mennyi baj származik ebből. Aztán lassankint a hizott marha ára is drágább lett, mignem a hus drágaságát követte a többi élelmiszer ár-emelkedése, úgy, hogy egy rövid esztendő alatt 30—40—50%-kal drágult meg az élet.

Most ugyanezre a procedurára van kilátásunk. A rossz termés, a takarmány hiánya azt fogja eredményezni, hogy a megélhetés még drágább, sőt hihetetlen drága lesz. Szinte félve gondolunk a bekövetkező télre és a tavaszra, melyek egész meztelenségében mutogatják majd a nyomorúságunkat. Csak az a kérdés, meddig mehetünk ez általános drágaság terén. Mindazok, kik kész fizetésből élnek, kik tehát drágább megélhetésük költségeit nem háríthatják át a fogyasztókra, méltán hihe-
tik, hogy már elérkeztek a végső határhoz; pedig családok ér bennünket, mert a nehezebb napok csak ezután következnek.

De az államnak, a mindenható államnak most már igazán tennie kell valamit.

A drágaságot az állam sem szüntetheti meg; de mérsékelheti azt a maga hatalmával, hogy a termelők a fogyasztókat ki ne fosztogathassák. Például most sem volna rendezett viszonyok között megengedhető, hogy itt Nagybeeskereken a mészárosok sokkal drágábban adják a húst, mint az országnak bármely városában, mert nyilvánvaló, hogy ők sem fizetik drágában a marhát, mint az ország más vidékein. Ha tehát ők mégis sokkal nagyobb árt szabnak, akkor nyilvánvalóan uzsorászkodnak, ezt pedig az államhatalomnak mindenképp meg kell akadályozni.

A múlt év folyamán a kormány meg is kérdezte az összes törvényhatóságokat, a kereskedelmi és iparkamarákat, valamint a gazdasági egyesületeket a drágaság okai felől. Akkor azt hittük, hogy a kormány azért gyűjti össze az adatokat, mert törvényes intézkedésekkel akarja szabályozni az élelmiszerek elárúsításának a kérdését. Azóta azonban nem történt e tekintetben semmi, legfeljebb az, hogy a hatósági huszék felállítását rendelte el a kormány a szegényebb néposztály számára. Kétségtelen, hogy ez is valami, de értelme csak úgy volna, ha minden térre kiterjesztené a kormány a tevékenységét, vagyis az élelmiszerek elárúsítását nagyobb hatósági ellenőrzésnek vetné alá, hogy a fogyasztókat ne lehessen kiszípolozni. Kívánatos volna, hogy a kormány végre a nagy politika helyett egy keveset törődne az emberek megélhetésével is.

A karlóczai patriárkaválasztás. A zágrábi Szrbobran, az önálló szerb-párt lapja azt írja, hogy a szerb püspöki kar tagjai Z m e j á n o v i c s Gábor verseczi püspöknek patriárkává történt megválasztása ellen tiltakozó óvást adtak át írásban Günther Antal királyi biztosnak. A püspökök ebben az iratban a patriárkai székre méltatlanak mondják Zmejánovicst s a választást szégyenletes botránynak nyilvánítják. A szerb püspökök kijelentették ebben az óvásban azt is,

hogy Zmejánovic elnöklése alatt ők nem vehetnének részt a szent zsinat tanácskozásában. Két szerzetes arkimandrita, a két legnagyobb kolostor feje kijelentette azt is, hogy ha a választást a király megerősíti, akkor ők kivándorolnak Szerbiába, bármily csekély javadalmazású állást kapnak is ott, mert ők Zmejánovicot nem ismerhetik el Szent Száva méltó utódjának.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

A repülés.

Az egész világ lázas érdeklődéssel figyeli Zeppelin gróf kísérleteit, ugynevezett kormányozható léghajójával.

Az érdeklődés érthető, hiszen a repülés problémája, mióta ember van a földön, állandóan foglalkoztat bennünket s az első emberekben épp úgy meg volt a vágy, hogy mint a madár fölemelkedhessen a levegőbe és szabadon csaponghasson ott, ahol nincs határ, nincs semmi akadály útjában.

Ügylátszik azonban, hogy a repülés a legnagyobb problémák egyike az emberre nézve, mert ma is még jóformán ott vagyunk, ahol évezredek vagy évmilliók előtt. Csak talán a vágy nagyobb bennünk.

Föltétlenül elismerésre méltó az a törekvés, melyet Zeppelin gróf és társai kifejtenek a léghajó kormányozhatóvá tételére s kiváló az eredmény is, amit Zeppelin elért, de ez az eredmény a repülés problémájának megoldásától még óriási távolságban van, sőt bátran lehet állítani, hogy léggömbökkel a repülést megoldani sohasem lehet.

A gázzal töltött gömb vagy bármely más alakú alkotmány a levegőnek a játékszere. A léghajó a levegő segítségével van szorulva. Az vízsi, úzi és hajtja. Szép szélesöndes időben vagy minimális szél mellett még képes valahogy a léghajó a maga igyekezete szerint haladni, de ez a haladás bizonytalan s a levegőáramlat szeszélyétől függ. Mi sem bizonyítja jobban azt, hogy léghajóval sohasem lehetünk urra a levegőn, mint az, hogy Zeppelin is — kinek léghajóját pedig a

A „TORONTÁL” tárcája.

Fiume.

(A „Torontál” eredeti tárcája.)

Amikor nagy Széchenyink fölhívása a „Tengerre magyar” az országot bejárta, akkor mi, kik már 1848. előtt jártuk az iskolát, úgy tanultuk, hogy van magyar tengerpart, mely Fiumétől lenyulik egész Zengig.

Hiszen tényleg Szent István koronájának területéhez tartozó ez ma is. De a magyar kormány, mint ilyenek, rendelkező hatalma Fiumén tul nem igen szemlátomást való.

Az 1848—9. események szomorú kimene-tele nem engedte meg az előbbeni állapot visszaállítását. Sőt Deák Ferenc bölcsességéből a horvátoknak oda nyujtott fehér lap által nem csak az arra irottakkal, hanem a tacite birtokba vétellel is megváltoztatta az azelőtt való magyar tengerparti állapotokat.

A jelen feladatot az képezheti csak, a most főnálló birtoklási rend keretében, békés egymáshoz simuló, egymást támogató állapotot, ebből kifolyólag üdvös és erősítő munkásságot kifejteni. Így tehát azok, kik munkálkodás okából az anyahaza belsejéből Fiuméba kerülnek, fog-
janak kezét a javarészt autochton vagy odaszár-
mazott olaszokkal, ott lakó, ott megélni akaró horvátokkal, hogy szolgálják azon értékeket, javakat teremtő nyüzsgő munkás életet, amely egy kikötő várost nagygyá, a viláfgalomban számottevővé tesz.

Ilyen munkában való céltudatos támogatást, akár közhatalmit, akár anyagit a magyar állam-kormánytól mindenki lelkesedéssel és hálával kell, hogy fogadjon és akkor vissza fog állani azon

lelkes ragaszkodása Fiumének és vidékének, a mélyről e sorok írójának, egy valamikori Fiumében lakott ottani polgárember, ezelőtt 52—3 évvel meleg hévvel oly sokat beszélt.

Nagy sajnálatomra nem juthattam birtokába a Fiumében most megjelenő „Fiumei Esti Lapok” első számának, amelyet közvetlenül onnan is kértem, de meg más oldalról ennek kezemhez való szolgáltatása is meg lett ígérve, de nem liferálva. Így tehát nem tudom, milyen irány követésével vállalkozott ezen magyar lap arra, hogy az ottani, kissé megzavart és az anyahaza iránt csökkent ragaszkodásnak jobbra terelését szolgálja.

Mi becskerekiek nagyrészt Fiumében ott-honosak, sűrűn odajárók, — majdnem rokonok vagyunk. Azáltal, hogy a magyar haza, a magyar kormány és ottani magyar kormányzás érdekeit, Fiume város és lakói érdekeit szolgálni, ezeket egygyé olvasztani törekvő lap élére egy idevaló polgártársunk, dr. Brájjer Lajos barátunk került, ezen összeköttetés melegebbé, bensőbbé lett.

De hiszen mindezeket fölül Fiume mostani kormányzója vármegyénk szülötte és abban nagy-birtokos, kinek nemcsak földadata, de úgy tudjuk, minden iparkodása oda irányul, hogy a fiumei polgárság lelket, szívet olyan magyar hazafias érzés és ragaszkodás hassa át és töltse be, mint a magyar Alföld bármely benszültjét. Minden tette, munkássága odairányul, hogy ott a köz-jólét emelkedjék, rend és biztonság megóvassék, fokozódjék és így azon érzelmek, amelyekre utal-tam, újból föléledjenek, megnyilatkozzanak és soha el nem mulóvá erősödjenek.

Ennek tanujeleként akarom én azon csekély visszaemlékezést megírni, amelyre az imént céloztam.

1855. évben, mint 20 évet meghaladott ifju

a wieni egyetemen tanulmányaimat befejezve, ottan gyógyszerési oklevelet nyertem. Akkoriban Wienben kolera-járvány lévén, néhány hétre ott alkalmazást nyertem. Innen Grácba kerültem, hol 14 hónapig működtem. Itt megismerkedtem, megbarátkoztam egy nálamnál jóval idősebb Carlo Oliva nevű uríemberrel, ki nem sokkal előbb adta el Fiumében már 1848. előtt is tulajdonul birt gyógyszerárát.

Nevezett barátommal minden héten legalább kétszer órákon át együtt voltunk. Ha az idő engedte, Grác kies környékét keresztül-kaul jártuk.

Carlo Oliva nős ember volt, felesége tiszta olasz származású, egy igen tekintélyes fiumei család sarja volt, evvel és kis leánykájával csakis olaszul beszélt. Azon általános megelégedésről, azon benső és lelkes ragaszkodásról, amelylyel Fiume lakói a magyar anyahaza iránt viseltettek, nem győzött eleget beszélni. Ritkán volt olyan összejövetelünk, amely alatt erről szó nem esett volna. Tudnivaló, hogy evvel olyan komperáció is járt, amely a Bach-rendszer dicséretét nem célozta.

Ott lakása alatt két magyar kormányzóról tett említést. Az egyik nemeskéri Kiss Pál volt, ki ezen méltóságot 1837-től 1848-ig viselte; 1848-ban gróf Erdődy János lépett helyébe. Persze, a Bach időben az ilyen magyar főméltóságok helyébe nem sokat jelentő k. k. Beamterek léptek, Fiume maga amugy is még mélyen alól volt azon terjedelemnek és jelentőségnek, amelyhez a magyar állam és annak kormányai, meg minden kétségen fölül a maga lakóinak arravalóságából jutott.

Hat év múlva, 1814-ben Ausztria tulajdo-nába jutott és abban maradt 1822-ik évig, ekkor Magyarországhoz visszakerült.

legtökéletesebbnek tartják — kénytelen kivárni a levegő kedvező helyzetét s csak akkor röpködhet, ha a levegő megengedi. És ez így lesz mindig, mert a levegőgáz, amely az egész világot körülveszi, mindig ura lesz annak a parányi összeszorított gáznak, amelylyel az emberek fölemelkednek a föld fölé.

A repülés problémájának megoldásához sokkal közelebb állanak a Farmanok, akik szilárd gépezettel a levegő ellenére akarnak a magasságba szállani. A repülőgép a maga ura. A levegő segítségével nélkül száll föl és saját erejével dolgozik a levegőben.

A gép szilárd testét a levegő sokkal kevésbé képes gátolni a repülésben, mint az ormótlan gömböt, amely a levegő szárnyain emelkedik föl. A gázzal töltött alkottmány sohasem lesz képes hosszabb időt a levegőben tölteni, mert folytonos a gázvesztés, amelyet azután csak hosszabb idő alatt lehet ismét pótolni. A léghajó anyaga is gyöngye az ellentállásra s egy kis repedés elég arra, hogy menthetlenül lezuhanjon. Aki Zeppelin mostani utját behatóan megfigyeli, láthatja, hogy még most a legkedvezőbb légköri helyzetben is, bizonytalan az utja. Egyenesen, határozottan nem tud haladni s a kisebb széláramlatok is el-el térítik az egyenes uttól s csak bizonyos küzködésekkel tud a célhoz jutni ezen a rövid uton is.

A németek lázas örömmámora Zeppelin sikeresnek látszó utja fölött érthető, mert hiszen német ember, német tudásról van szó s az tény, hogy a léghajózás terén Zeppelin mutathatja föl eddig a legtöbb eredményt.

Ez azonban csak haladás a léghajózás terén, de nem repülés. Száll, száll a hajója a német grófnak, a merre a levegő viszi, amelynek hajtóereje most arrafelé irányul, ahová menni akart. De ezt az időt ki kellett neki várni. Szép, csöndes időben vissza is tud térni kiindulási helyére és éppen csak ez az eredmény, mert eddig csöndes időben sem mehetett a léghajós a merre akart. Tovább, azonban mondhatni, hogy sohasem fog jutni.

A repülés problémájának megoldása nem a léghajó, de ha nem is megoldás ez, gyönyörködve szemlélhetjük az ember remek küzdelmét a levegővel, amely fölött előbb utóbb mégis urrá lesz.

A főispán itthon. Botka Béla főispán ma délután 2 órakor érkezett vissza nagyszabású automobiljáról, amelyről annak idején több ízben megemlékeztünk. Az utazás pompásan sikerült, amennyiben utközben semmiféle nagyobb feltartóztatás nem fordult elő s a főispán Németországból Ausztrián és Csehországon át ma friss jó egészségben érkezett vissza Nagybecskerekre.

A királyi ügyész szabadságon. Dr. Konyovics György nagybecskereki kir. ügyész hat heti szabadságra külföldre utazott. Távolléte alatt dr. Czenger Nándor kir. ügyész vezeti az ügyészséget.

Tanácsülés. Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott. A tanács a mai ülésén folyó ügyek elintézésével foglalkozott.

Könnyen elgondolható, milyen csekély lehetett Fiume kereskedelmi forgalma, ha csak azt vesszük is figyelembe, hogy Magyar- és Horvátországok belsejéből csak a Károlyvárosból oda vezető nagy hírű Lujza uton juthatott. Igaz, hogy ezen még I. Napoleon által javarészt megépített műút oly jó volt, hogy a legnagyobb teherárús kocsis is eljárhatott, a mint hogy tömegesen járt is. A már most nagy mértékben elégtelen, a forgalmat lebonyolítani nem tudó vasutat is az alkotmány birtokába jutott magyar állam, valamint a sok raktárházat, kikötőt is ez létesítette. Szomorúsággal töltött el mindenkit országszerte, a hála az Egnek, hamar véget ért bérharc és sztrájk a Magyar-Horvát tengerhajózási társaság alkalmazottai és annak igazgatósága között. Aki Fiumét, annak élénk személyi és parti hajózási és kereskedelmi forgalmát, a javarészt természetlen hossza nyuló partvidéknek ehhez kötött árukkal és élelmészeti cikkekkel való ellátását, úgy ösméri, mint mi, azt tudhatta, hogy akár odavaló, akár éppen akkor odakerült idegen mily nagy mértékben érezhette ezen állapot kinosságát.

Rövid időre reá elmúlt Fiume és vidékéről ezen keserű pohár. Aki nek esze, keze ennek elhárításában közreműködött, annak egészségére, néhány nap múlva ott, in Loco fogok egy-két pohár Vino rosso nostrano-t inni.

Még egy nagy baja van Fiumének, a nagy világforgalmi depresszióból előállott foglalkozás-nélkülisége, a partvidékeket és nagy tengereket járó hajóknak. De éppen, mert ez világforgalmi pangásból állott elő, annál inkább remélhető, hogy a nagy tényezők ezt abban hagyják, hogy a Mostanság e baj minden nagyobb kikötőben érezhető, tehát elmondhatjuk „Solamen Misaris socios habuisse Malorum.”

Nagybecskereki krónika.

A csendőrség köréből. Kleiner Gyula csendőrszázados több héti tartó külső szolgálat után ma ismét visszaérkezett Nagybecskerekre s átvette az itteni csendőrség feletti parancsnokságot.

Eljegyzés. Guggenberger Lajos m. kir. postatiszt, volt közös hadseregbeli főhadnagy eljegyezte Mravics Vera kisasszonyt, az óbecsei posta kiadónőjét.

A tékiai bucsujárók itthon. A bucsujárók, akik vasárnap reggel indultak el innen, hogy részt vegyenek a tékiai kegyhelyen végbemenő ájtatosságokon, ma délelőtt 11 órakor ismét visszaérkeztek a városba. A bucsusok a hosszú utat 2 nap alatt tették meg visszafelé s dacára a nagy hőségnek, komoly baj nem adta elő magát az uton. A bucsujárókat a város határára Lengyel István segédlelkész fogadta s templomi zászlókkal, énekszóval és harangzugás közepette a plébánia-templomba vonultak, ahol imát mondtak, azután pedig szétszéledtek otthonaikba. A bucsusok két csoportban jöttek visszafelé és pedig a németek és magyarok is külön-külön. Délelőtt a magyarok érkeztek, míg a német csoport a délután folyamán érkezett vissza a tékiai bucsuról.

A szerbek kongresszusi tagválasztása. Ismeretes dolog, hogy Gligorijevics János, a nagybecskereki szerbek kongresszusi követe annak idején lemondott erről a tisztségről, miért is a nagybecskereki szerbség a lezajlott patriarkaválasztáson nem is volt képviselve. Gligorijevics lemondása következtében az itteni szerbek most hétfőre, augusztus 10-dikére gyűlést hívtak össze, amelyen új kongresszusi kiküldöttet fognak választani s ebben az ügyben ma délután előértekezlet is volt. A választás hétfőn délelőtt 9 órakor lesz a szerb egyházi palota nagytermében és kiszivárgott hírek szerint az új kongresszusi kiküldött dr. Gyorgyevics Milos önálló párti lesz.

Nagybecskerek város egészsége. Dr. Weiserschan József városi főorvos most terjesztette be a városnak július havi egészségügyi jelentését. A jelentés szerint a születések száma az elmúlt hónapban 78 volt, míg a halálozásoké 80. Hét éven alól meghalt 35, hét éven felül 45. A kórházban meghalt 3 helybeli és 12 idegen. Az egyes halálokok a következők: Hasihagyásban meghalt 1, gyermek hasmenésben 10, gümőkórban 13, állati fertőzésben 1, vele született gyengeségben 8, gutaütésben 4, szervi szivbajban 3, tüdőgyulladásban 7, egyéb természetes halálok következtében pedig 31. Az erőszakos halálokok száma 2. Ami a város általános egészségügyi viszonyát illeti, a múlt havihoz képest határozott javulás mutatkozik, a mennyiben a születések száma 15-el szaporodott, míg a halálozások száma egyenlő. Az általános megbetegedések száma a rendes színvonalon mozgott, míg a hevenyragályos betegségek csökkentek s azok közül is mindössze csak egy tifusz következtében beállott halálozás fordult elő. Tüdővészben 13 ember halt meg. Trachomára 41 embert vizsgáltak, de ezek közül is csak 3 beteg találtak. Az országos betegápolási alap terhére 123 szegénysorsú lakos részesült orvosi ápolásban. Rendőrorvosilag 11 embert kellett megvizsgálni, de ezek közül nem találtak beteget. A József-kórházban az elmúlt hónapban 220 beteget vettek fel, 208-at pedig gyógyultan elbocsátottak. Ugyanott meghalt 15 beteg. A városi menedékházban ellátásban részesült 19 férfi és 15 nő. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 25 gőz és 17 formalin fecskendezéssel egybekapcsolt lakástisztítást végeztek. Az élelmiszerek piacát a városi orvosok szintén több ízben megvizsgálták s az ott tapasztalt mulasztásokról jelentést tettek az illetékes hatóságoknál.

Hurcolkodás a városnál. Megirtuk már, hogy a régi törvényszéki épület átvételével a város hivatali helyiségeinek egy részét ebben az épületben fogja elhelyezni. A rendőrkapitányság, valamint a városi orvosok már be is rendezkedtek a régi járásbírói épületben. Ma a város jövedéki hivatala is áthurcolkodott a volt törvényszéki épület földszintjére s néhány nap múlva a városi pénztár, valamint a városi adóhivatal is megkezdte hurcolkodását.

A szlőjd-tanfolyamról. Hirt adtunk már arról, hogy Nagybecskereken augusztus hó elsején megnyitották a szlőjd-tanfolyamot, amely Simkó Pál műegyetemi tanár vezetése alatt áll. A tanfolyamon mintegy 30 tanító és tanítónő vesz részt, köztük 7 nagybecskereki tanerő is. A tanfolyamon a gyakorlati munka erősen folyik s a hallgatók reggel 7-től délelőtt 10-ig famunkálatokkal, 10-től 12-ig felváltva agyag és papírmunkával, 4-től 6-ig délután pedig a tervezetek elkészítésével foglalkoznak s a munkákat a tanfolyam bevégeztével ki fogják állítani.

Szabadulnak az ex-lex katonák. 1905-ben, a nemzeti ellentállás esztendejében nem vonultak be katonának a magyar legények, csak az

ex-lex után, 1906-ban. A legényeket azzal ijesztették, hogy még három esztendeig, 1909-ig kell szolgálniuk, de a hadügyminiszter megkegyelmezett a szegény bakáknak. Rendeletet adott ki s abban kiadta a jelszót: a nagy hadgyakorlatok után, vagyis szeptember tizenharmadikán mehetnek az öreg bakák.

Népgyűlés Bogáron. Bogáron vasárnap, e hó 16-ikán, temploma védőszentjének ünnepe alkalmából délután 2 órakor a szabadban vagy a nagyvendéglőben általános népgyűlés lesz, amelyre meghívják Délmagyarország gazdaközöniségét. A népgyűlés részletes programja a következő: A délelőtti folyamán a vendégek fogadtatása. Délelőtt kilenc órakor ünnepi nagymise, melyet Blaskovics Ferenc apátkanonok celebrál. Déli tizenkét órakor társasbéd. Délután két órakor a népgyűlés megnyitása. A megnyitót, illetve üdvözlő beszédet Schmidt József községi bíró tartja. Utána még a következők fognak beszélni: Ströbl Péter az adóreformról, Engelmann Antal a kataszterrevízióról. A két utóbbi kérdéshez mindenki hozzászólhat.

Az augusztusi országos vásár. A jövő csütörtökön, vagyis augusztus 13-án kezdik meg Nagybecskereken az augusztus havi országos vásárt, amely rendszerint igen élénk szokott lenni. Az idén különösen biznak abban, hogy ez a vásár jól fog sikerülni, mert Torontálban általában jól sikerült termés következtében a környék gazdái kedvezőbb anyagi viszonyok közé jutottak. A vásárra, amely négy napig fog tartani, az állatok felhajtása már csütörtökön hajnalban fog megkezdődni.

A veszett ebek kipusztítása. Vettük a következő sorokat: Tek. szerkesztő ur! Tegnap felszólalása fején taláta a szöveget. Irgalmatlanul kell a kutyatartókat a parancs respektálására szorítani. Nem ártana azonban az sem, ha a gyepmester razzia tartana az udvarokban s különösen azon ebeket fogdosná el, melyekért adót nem fizetnek. Egynémelyik udvaron egy kutyáért fizetnek, amellet tartanak a háziak 3-4 be nem jelentett koplaló kutyát. Még jó, hogy nem iskolaidőben tart e veszett állapot, mert akkor sok iskolásgyerek tartózkodik az utcákon és udvarokon. (B. M.)

A vadász. Közeledek augusztus tizenötödike, amikor megkezdődik a vadászszézen s máris megkezdtek a vadászhistóriák elmondását. Egyik vadász társaság tagjai közt van egy gazdag tőkepezés is, aki azonban világéletében még egy verebet se lőtt. A vadászkompania néhány tagjával összekerült a minap ennek a szerencsétlen kezű nimródnak a sógora. A társaság egyik tagja elkezdte dicsérni előtte a sógor vadászerejét.

— Oh, a te sógorod — mondotta — igazán kitűnő, derek ember. Amit lő, azt mindjárt a kórházba küldi.

— Bizony ez szép dolog. És mit szokott löni: nyulat, foglyot?

— Dehogyan! Hajtót!

A megvadult lovak. Mint Nagykikindáról írják, ott a napokban súlyos baleset érte Erdélyanov Ráda ottani birtokos feleségét, akit a megbokrosodott lovak kifordítottak a kocsiból. Erdélyanovné oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy fején súlyos sérüléseket szenvedett.

Öngyilkos öregasszony. Pusztá-Kereszturon a napokban özv. Barta Mihályné nevű parasztasszony felakasztotta magát. Leánya Kósa Péterné délután a padlásra ment buzaaljért a csirkéknek s mikor felért, megrémülve látta édes anyját a gerendán lögni. Segítségért futott, de mire levágták a kötelet, már halott volt. Az öngyilkosság okát nem tudják.

Amateur-fényképezésnek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kész-aparátusok, valamint mindenféle fényképezési részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Rejtélyes halál. Bégaszentgyörgyről vesszük a hírt, hogy Willing Péterné, egy ottani cipésznek a felesége a napokban hirtelen elhunyt. A fiatal, egészségtől duzzadó asszonynak gyors halála rejtélyesnek tűnt fel a lakosság előtt, amely sugdalozni kezdett arról, hogy Willingné nem természetes halállal halt meg. Erről tudomást szerzett a királyi ügyészség is, a melynek intézkedésére Szabó Béla vizsgálóbíró és dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos a helyszínre utaztak, ahol a vizsgálatot megejtették, a holttestet pedig felboncolták. A boncolás során azután kint, hogy a sugdolózásra nem volt semmiféle ok, mert Willingné természetes halálok következtében halt meg, miért is a további vizsgálatot beszüntették.

Mi a legjobban bevált, a bel- és külföld legelső tekintélyeitől és sok ezer orvostól ajánlott tápszert egészséges és belbajban szenvedő gyermekek és felnőttek részére; nagy tápértékű, elősegíti az izom és csontképződést, szabályozza az emésztést és a használatban olcsó. „A csecsemő” című tanulságos füzet ingyen kapható az elarusító helyeken vagy R. Kufeke-nél, Wien III.

TÁVIRATOK

Zeppelin katasztrófája.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ ered. távirata.) Hogy a repülés problémájának megoldása léggömbbel mennyire lehetetlen, azt megdöbbentően bizonyítja az a megrázó katasztrófa, amely Zeppelint mostani léghajútjában érte. Zeppelin léghajója ugyanis Esterdingen mellett a vihar következtében felrobbant és elpusztult, elpusztítván több emberéletet is. A katasztrófáról szóló táviratok a következők:

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Stuttgartból sürgönyzik, Zeppelin léghajóját Esterdingen melletti mezőn óriási szerencsétlenség érte. Zeppelin tudvalevőleg tegnap reggel az Esterdingen mellett levő szabad mezőn motorhiba miatt kénytelen volt leszállni. Ugy tervezte azután, hogy délután 6 órakor száll fel újból. Délután 3 órakor azután egyszerre vihar támadt. A heves szél kiragadta helyéből a léghajót, a gömb egy részét elszakította a csónaktól, míg az egyik motort úgy rántotta meg, hogy a motor fölrobbant. A robbanás következtében tűz támadt, melytől lángba borult a léggömb és nagyrészt elégett.

A robbanás azonkívül emberben is kárt okozott. Először is a léggömb egy része elragadott több katonát, akik azután megsebesítve zuhantak le, másodsor pedig a motorok két gépésze közül az egyik megégett, a másik gépész pedig súlyosan megsebesült. A robbanás következtében továbbá megsebesült még több katoná is. Az óriási pénzbe került léggömb most ott fekszik szomorú romhalmozban.

Zeppelin gróf a katasztrófa idején nem volt a léghajónál, hanem benn volt Esterdingenben. Mikor meghallotta a katasztrófát, halálsápadt lett és könnyekre fakadt.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ ered. táv.) Berlinből sürgönyzik: Zeppelin gróf léghajójának a katasztrófája egész Németországban óriási megdöbbentést kelt. Számos lap gyászkeretben jelent meg s úgy siratják a német tudomány nagy katasztrófáját. A lapok gyűjtést indítottak, hogy Zeppelin új léghajót építhessen.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Manheimből sürgönyzik, az ottani léghajós egyesület gyűjtést rendezett Zeppelin javára, amelynek során egy gazdag tőkepénzes 50.000 márkát adott.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből sürgönyzik: A német kormány 300.000 márkát utalványozott ki Zeppelinnek kártalanítás címén.

Wekerle a királynál.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, Wekerle Sándor miniszterelnököt ma délelőtt 11 órakor a király külön kihallgatáson fogadta.

A kihallgatás előtt a miniszterelnök egy újságíró fogadott. Wekerle az újságíróknak azt mondta, hogy ő minden évben tiszteleg a királynál nyári üdülése alatt. Most is ezt teszi s egyben jelentést tesz a királynak a politikai helyzetről és a folyó ügyekről. Kijelentette továbbá, hogy nem valószínű, hogy Günther miniszter és Rauch horvát bán a király elé járulnának.

A miniszterelnök csak egy napig marad Ischlben s azután Bécsbe utazik, ahol két-három napot tölt. Bécsből a miniszterelnök Dánosra utazik és ott a költségvetést készíti el.

A német császári pár utja.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Stockholmból sürgönyzik, Vilmos császár és neje ma

hajnalban 3 órakor a „Hohenzollern“ yachttal elutaztak.

Az ideai nagy hadgyakorlatok.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, az ideai nagy hadgyakorlatok, amelyben a negyedik és az ötödik hadtest vesz részt, szeptember 16-án kezdődnek és 18-ig tartanak. A hadgyakorlatok Veszprémmegyében lesznek s a király Veszprémben száll meg.

Tittoni és Aehrenthal találkozás.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Római jelentés szerint Tittoni olasz külügyminiszter a héten indul automobilon Ausztriába a miniszter Tirolon keresztül megy s Münchenen, Nürnbergben, Aschon és Prágán át utazik Morvaországba, ahol Aehrenthalal találkozni fog.

A törökországi események.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint a csapatok megesküdtek az alkotmányra, hogy ahhoz hűek lesznek, valamint arra is, hogy hűek lesznek a szultánhoz addig, amíg a szultán az alkotmányos szabadságot fenntartja. Az esküt a csapatok a kórára s egy revolverre tették le s egyben hazafias beszédek tartottak a tiszték. A császári gárda tegnap esküdt meg az alkotmányra.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai konstantinápolyi táviratok megcáfolják, hogy a nagyvezér lemondott volna s így az ehhez fűzött összes kombinációk alaptalanok.

A karánsebesi vasúti katasztrófa.

Budapest, aug. 6. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Karánsebesi jelentés szerint a vizsgálat megállapította, hogy a tegnapi történet vasúti katasztrófát egy a sínekre helyezett szikla okozta. A szikla az egész vonatot, mely 21 vagonból állt, lelökte a 7 méter magas töltésről s a zuhanás következtében a mozdony kázánja felrobbant. A szerencsétlenség következtében Gömöri József vonatvezető, Molnár Gyula és Csillag Farkas fűtők meghaltak, azonkívül 24 ember, köztük 11 halálosan megsebesült.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	22-36	—
Rozs (októberre 1908.)	18-52	—
Zab (októberre 1908.)	16-38	—
Tengeri (augusztusra)	14-64	—
Tengeri (új, októberre)	15-44	—

Közgazdaság.

Az ideai termés.

A földmívelési miniszter most tette közzé az ország mezőgazdasági állapotáról szóló jelentést. A jelentés a július végén talált állapotot ismerteti s így már képet nyújt az ország ideai terméséről, amely kép, sajnos, nem igen kedvező.

A miniszter jelentése szerint a vetések állásáról és a mezőgazdaság állapotáról a többek közt a következőket mondja:

Július hó második felében az ország nagy részére kiterjedőleg az időjárásban annyiban változás állott be, hogy helyenkint bő esőzések, sőt néhol tulságos lecsapodások fordultak elő, miáltal a folyók és patakok sokhelyütt, főleg a felvidék némely részén és a Királyhágón tuli vármegyékben megáradtak és ki is öntöttek. Az árvíz és eső okozta kár a hegyi vidékeken sok helyütt szembetűnőleg jelentékeny, szenvedett a learatott gabona és részben a még lábon álló vetés is. Sok kár mutatkozik a lekaszált takarmányfélékben és különösen a beiszapolt réteken. A keresztekben lévő mag is megsínylette a tulságos sok esőt, mert a gabona csírázása igen sok helyen megromlott a különben kielégítő minőségű terméseket, de míg egyrészt a hegyi vidékeken a sok eső miatt panaszokdtak, addig a szárazságban lévő vidékeken a folytonos esőhiány okozott gondot. Kétségtelenül igaz, hogy a késői termények, főleg pedig a kapásnövények, amelyek már-már sokat szenvedtek, megérették jó hatását

az esőnek, megérették főleg a rétek, kaszálók és legelők, mert itt a javulás szembetűnő. Az Alföldön és különösen a Dunántul, ahol különben is a takarmánytermés igen szűknek bizonyult és a kopár legelők területe erősen kiterjeszkedett, az eső tehát alig használt, viszont az is igaz, hogy itt az eső kevés is volt és sok helyen emiatt a gazdák már is reászorultak az erőtakarmányozásra és a kész széna fogyasztására.

Az esőjárt vidékeken a learatott gabonafélékben magcsírázás következtében helyenkint igen jelentékeny kár mutatkozik, néhol a vihar is tetemes kárt okozott, szétszórta a keresztekben lévő gabonát és mivel az eső a szétszört gabonakereszteket átjárta, a szem minőségét is, amely pedig az idén tulnyomólag kielégítőnek ígérkezett, színében is kmegromtotta. A gabona minőségileg csupán azokon a vidékeken jó, ahol a csapadékviszonyok kedvezőtlenebbek voltak.

Amint már ez többször jelezve volt, az ideai termés körül rendkívül nagy eltérések mutatkoznak. A kisebb gazdaságokban a termés hozam nagyobbára alig kielégítő, kivételek vannak itt is, a szerint, aminő gazdálkodást üz a gazda, minő módon kezeli a vetőmagot és mivel földjét, de nagy átlagban a termés közepén alul maradt. A jobban kezelt gazdaságokban és főleg az uradalomokban, ahol az intenzív gadálkodás mindinkább tért hódít magának, a meglepetések a cséplések körül nagyon örvendetesek.

Az Alföldön: Csanád, Csongrád, Pest, részben Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdu és részben Békés vármegyékben, továbbá a Dunántul elég nagy részben, ahol a termés igen gyenge. Igen jó a termés főleg minőségileg Torontál, Temes, Arad, Békés, Bács-Bodrog, részben Jász-nagykun-Szolnok és Szabolcs vármegyékben. Igaz, hogy a kényszerített gabona is megfordul ezeken a részeken és főleg a pácolatlanul vagy rosszul pácolt vetőmag után, ennek is tehát csupán a kezelés az oka, ami leginkább kitűnt ebben az évben, midőn oly igen sok üszögös buza termett.

A takarmányhiány. Krassószörényvármegyéből a takarmányhiányt illetőleg a következőket írják: Krassószörényvármegye területén határozottan takarmányinség van. A takarmányinség következtében a lakosság nagy mennyiségben hajtja jószágát a vásárra és ott féláron pocsékolja el. A takarmányinség enyhítésére a gazdasági egyesület minden intézkedést megtett. Fölhívta az összes előljáráásokat a szükséges takarmány bejelentésére. A bejelentések beérkezése után augusztus hónap 20-án, a takarmányok kedvezményes beszerzése és szállítása iránt részletes javaslatok kíséretében a földművelési miniszteriumhoz fognak fordulni. A takarmányhiány következtében, bár az állat ára 50 százalékkal esökkent, a hus ára változatlanul tartja magát.

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.

Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csőszteléről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csőszteléről: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

5094/1908. sz. Mokrin község előljárásgától.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Mokrin község tulajdonát képező tenyészképes 7 éves **sárga mén** és egy 5 éves **fekete mén** a képviselőtestületnek 144. kzgy. sz. véghatározata folytán **f. évi augusztus 19-én d. e. 9 órakor** Mokrin községházánál nyilvános árverés útján el fog adatni.

Az árverés csakis a képviselőtestület jóváhagyása után kötelező a községre.

Kikiáltási ár 600 korona.

Mokrin, 1908. évi július 27.

702-3.3

Az előljárásg.

5172/1908. sz.

712-1.1

Árlejtési hirdetés.

A torontálvásárhely-idvor-écskai közlekedési közut 14-15 km. szakaszán levő

tukoséri fahid javítására

az árlejtés **f. évi augusztus 12-én d. e. 10 órakor** Antalfalva községházánál fog megtartatni.

Az építési előirányzat a főszolgabíró-ságnál a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az előirányzott összeg 1485 korona 82 fillér.

Antalfalva, 1908. évi augusztus 2.

Zsiross,
főszolgabíró.

116/1908. végrh. sz.

711-1.1

Árverési hirdetés.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881: LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bánffyahunyadi kir. járás-bíróságnak 1897. évi 16528. szám végzése következtében dr. Stern Lázár nagybecskereki ügyvéd által képviselt Kalotaszegi Takarékpénztár R.-t. javára dr. Kolozs Mihály ellen 200 korona s jár. erejéig 1907. évi március 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 706 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagybecskereki kir. járásbíró 1908. évi V. 1247/2. sz. végzése folytán 41 korona 30 fill. tökekövetelés és eddig összesen 5 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Nemeteleméren alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi augusztus 13-ik napjának délután 5 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881: LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Nagybecskerek, 1908. évi augusztus 1.

Schmelz,
kir. bír. végrehajtó.

701-3.3

T. C.

Nagybecskerek, 1908. július hó 24-én.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon, Hunyadi-(fő-)utca 516. sz. alatt 1874. évben apám n. Tolveth István által alapított, később Haidegger Ödön, legutóbb Galler Péter cég alatt fennállott

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-üzletet

vétel útján átvettem s azt

TOLVETH FRIGYES

törv. bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Főtörökvésem oda fog irányulni, hogy az elődeim iránt széles körben nyilatkozott meg-tiszteltó bizalmat olesó, gondos s pontos kiszolgálás által a magam részére is kiérdemljem.

Amidőn tisztelettel kérem, hogy üzletemet nb. pártfogásával s bizalmával kitüntetni sziveskedjék, vagyok

(680-x.6)

kiváló tisztelettel

TOLVETH FRIGYES.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT,
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

lvógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemé-
dence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a lég-
utak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatá-
sának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziaszi gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható
Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden
fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 4+3-153.91

2575/1908. sz.

A csenei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye csenei járásához tartozó Öregfalva községben lemondás foly-
tán megüresedett **községi szülésznoi állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajt-
ják, hogy szülésznoi oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus 31-ig** hivatalomhoz annál is in-
kább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Javadalmazás: 1. Évi fizetés 120 kor.
2. Látogatási díj nappal 40 fill., éjjel 60 fill. 3. Születéseknél való közreműködése-
ért 2 kor.

Pályázni kívánóktól a magyar nyelv mellett a román nyelv bírása okvetlenül megkivántatik.

Csene, 1908. évi augusztus 3.

704-3.3

Sztojanovics,
tb. főszolgabíró.

3942/1908. sz.

Mokrin község előljárásgától

Árlejtési hirdetés.

Mokrin község határában a község tulajdonát képező **közlegelőnek parcellázási mérnöki munkálataira** árlejtés hirdettetik.

Körülbelül 700 hold legelő 2 holdas darabokra osztandó; továbbá a község körüli legelőrészek, valamint a Gréda-névű mélyfekvésű, körülbelül 100 holdnyi terület 400 négyzet öles darabokra osztandó.

A fenti mérnöki kifizési munkálatok az azokat feltüntető felosztási térképpel együtt **f. évi szeptember 1-ig** elkészítendő.

Felhivatnak a fenti munkálatok elvégzésére vállalkozó mérnök urak, hogy a holdankénti egységárat feltüntető zárt írás-beli ajánlatukat **f. évi augusztus 15-ig** ezen község előljárásgához adják be.

Mokrin, 1908. évi július hó 27-én.

Az előljárásg.

Kolarits Nándor

Délmagyar-
ország

első és leg-
nagyobb

egyenruházati intézete

= **Temesvár,** =
(Merczy-utca 10. szám alatt).

Ajánkozik az ujonnan bevonu-
landó **egyéves önkéntes uraknak** az ösz-
szes szükségellendő **egyenruházati és fel-
szerelési cikkek szállítására**, mint legjobb
és legolcsóbb beszerzési forrás.

Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó
:: **hirneve** kezekedik. ::

713-10.1

**Gazdatiszt =
= és gépész**

saját cséplőgéppel, tengeri-morzsoló és kör-
fűrészszel **elvallalja egy kisebb földbirtok**
önálló kezelését, hol a gazdaságban termő
gabona cséplését, tengeri lemorzsolását és
az uriház évi faszükségletének felvágását
is magára vállalja kellő évi fizetés, lakás,
konvenció, jószágártás stb. illetmények elle-
nében. Szives megkeresések **„10 év óta**
gazdatiszt” jelige alatt **Karánsebesre** poste
restante kéretnek. 701-22

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.

IRNOK,

ki a jegyzőséghez ért, szeptem-
ber 1-től nálam 70 korona
:: **havi fizetéssel** ::

alkalmazást nyerhet.

Nagytorák, 1908. évi jul. 30.

CHORLÉ GYULA, jegyző.

710-2.2